

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ตามคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญที่กำหนด จำนวน 48 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) ตามคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญที่กำหนด จำนวน 48 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย

3.2.1 กลุ่มนักวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและผลงานด้าน e-Learning และได้รับการยอมรับ ซึ่งมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติเกี่ยวกับ e-Learning เช่น หน่วยงานราชการ / เอกชน สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

3.2.2 กลุ่มผู้พัฒนาและให้บริการ e-Learning ซึ่งมาจากภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาทำให้ได้ความคิดและมุมมองที่แตกต่างจากภาครัฐ ซึ่งกลุ่มนี้จะครอบคลุมถึงผู้ให้บริการและทำหน้าที่พัฒนา e-learning

3.2.3 กลุ่มผู้เรียน คือ ผู้มีประสบการณ์ในการเรียนหรือผ่านการอบรม e-Learning

3.3 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

3.3.1 เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวกับ e-Learning จะรวบรวมจากเอกสาร
ทุกประเภท เช่น กฎหมาย นโยบาย งานวิจัย บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3.3.2 อินเทอร์เน็ต (Internet) อินเทอร์เน็ตถือเป็นคลังข้อมูลที่ใหญ่ การวิจัยครั้งนี้จึงใช้
อินเทอร์เน็ตเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการสืบค้นข้อมูล โดยคัดเลือกข้อมูลที่ใหม่และเชื่อถือได้

ตารางที่ 3.1 รายชื่อผู้เชี่ยวชาญโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทาง
อิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
1	ดร. สุรสิทธิ์ วรรณไกรโรจน์	ผู้อำนวยการ โครงการเรียนรู้ออนไลน์แห่ง สวทช.
2	นายแพทย์ชัยเลิศ พิชิตพรชัย	โรงพยาบาลศิริราช
3	พ.ต.ท. หญิง ดร. ศิริวรรณ อนันต์โท	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
4	รองศาสตราจารย์ยงยุทธ รักษาศรี	รองผู้อำนวยการฯ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
5	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรรณิ สมบุญธรรม	ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย(TCU)
6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาญ เลิศวิภาตระกูล	ผู้อำนวยการฯ UNINET
7	ศาสตราจารย์ ดร. ศรีศักดิ์ จามรมาน	ประธานผู้บริหารวิทยาการศึกษาทางไกลฯ
8	ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9	ศาสตราจารย์ ดร. สุขชาย ธนเสถียร	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
10	คุณกรรณิการ์ มาสมาน	บริษัท Kesonica
11	รศ.ดร. ถนอมพร เลاهرสแสง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
12	ดร.ไพฑูรย์ ศรีฟ้า	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา 2
13	คุณสุดา ไบเข้ม	บริษัท ไอที เอ็ดดูซอฟต์แวร์
14	รองศาสตราจารย์ ดร. วันชัย ลีวไพบูลย์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
15	อาจารย์กุลธลี ภาสอาก	โครงการเรียนรู้ออนไลน์แห่ง สวทช.
16	นต. ดร. สัญชัย พัฒนสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
17	รศ.ดร. มธุรส จงชัยกิจ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18	รองศาสตราจารย์ฉลองชัย สุรวฒนบูรณ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
19	รศ. สุรัชย์ ประเสริฐสรวย	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่	ชื่อ-นามสกุล	สถานที่ติดต่อ
20	นางสาวนารี วงศ์ลีโรจน์กุล	รักษาการฯ ผู้อำนวยการ สสวท.
21	ผศ. วีรบุญฤทธิ์ ควรรหาเวชศิษฐ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
22	รศ. ดร. เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
23	อาจารย์ ดร. ฤทธิชัย อ่อนมั่ง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
24	นายชิตพล เอกสายธาร	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
25	ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ เพชรานนท์	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยี ม.รามคำแหง
26	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สารีพันธุ์ สุภวรรณ	หัวหน้าศูนย์ฯ ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช
27	รองศาสตราจารย์ ดร. ธนิศ ภูศิริ	ผู้อำนวยการฯ ม. สุโขทัยธรรมมาธิราช
28	ผศ. กุสุมา ชูศิลป์	รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาการเรียนการสอน
29	รศ.ดร. วชิระ อินอุดม	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
30	รศ.ศักดิ์ดา ไชยกิจภิญโญ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
31	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี เส็งศรี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
32	รองศาสตราจารย์ ดร.ประหยัด จิระวรพงศ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
33	ผศ. ดร.รสริน พิมลบรรยงก์	ม.ราชภัฏนครราชสีมา
34	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ อภิบาลศรี	ม.ราชภัฏนครราชสีมา
35	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนระยับ	ม.ราชภัฏนครราชสีมา
36	รศ.ดร. สานิตย์ กายาผาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
37	อ. ชฎิล เกษมสันต์	ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาม. ธุรกิจบัณฑิตย์
38	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ วงศ์สรรค์	หัวหน้าโครงการการศึกษาไร้พรมแดน
39	อาจารย์ ดร.สาคร อัดจักร	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
40	รองศาสตราจารย์ ดร. เษิญญ กิจระการ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
41	นายกิตติพงษ์ พุ่มพวง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
42	ศิระวิทย์ คลี่สุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มสารสนเทศ สกอ.
43	ผศ.ดร.อรุณี อินทรไพโรจน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
44	ดร. วีระเดช เฟื่องกระจ่าง	สำนักเทคโนโลยีฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 ชนิด คือ

1. แบบสัมภาษณ์ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

เรื่อง **แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning)สำหรับ
สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย**

วันที่สัมภาษณ์ .....พ.ศ.2549 เวลา.....สถานที่.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์

.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

การสัมภาษณ์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning) สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่วิจัยได้ตรวจสอบคุณสมบัติแล้วจะขออนุญาตเป็นผู้ให้ข้อมูล การสัมภาษณ์จะใช้คำถามเพื่อการเปิดประเด็น ผู้เชี่ยวชาญสามารถให้ข้อมูลที่กว้างขวางและข้อมูลเชิงลึกได้ทุกรูปแบบ และมีการบันทึกเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ด้วย

1. การเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

1.1 ในความคิดของท่านการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning) หมายความว่าอย่างไร มีขอบเขตแค่ไหน ลักษณะอย่างไรจึงถือได้ว่าเป็นการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning).....

2. แบบสอบถาม ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบสอบถาม เรื่อง

แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์(e-Learning)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

1. ท่านคิดว่า ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาวิชาเรียนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ มีความสำคัญมากน้อยเพียงไร

	ระดับความสำคัญ		
	น้อย	ปานกลาง	มาก
○ วิชาพื้นฐาน	☐	☐	☐
○ วิชาที่มีการวิพากษ์วิจารณ์	☐	☐	☐
○ วิชาที่มีการฝึกทักษะในการปฏิบัติ	☐	☐	☐

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลเอกสารทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ ผู้วิจัยได้ใช้นิสิต และปริญญาเอก จำนวน 6 คน ทำการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning) จากเอกสารและอินเทอร์เน็ต

2. การสัมภาษณ์ ผู้ใช้นิสิตปริญญาเอกสาขาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 6 คน ที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมในการเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยส่งไปรษณีย์ ซึ่งผลการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม พบว่า เก็บรวบรวมข้อมูลครบสมบูรณ์ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 91.67

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แยกได้ 2 ส่วน คือ

1. วิเคราะห์เอกสารที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างประเภทเอกสารและInternet
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งการวิเคราะห์สรุปตามประเด็น และเพื่อให้ผลการวิจัยที่สะท้อนแง่มุมหลากหลาย จึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะกรอบคำถาม/คำตอบที่กำหนดล่วงหน้า